С Т А Н О В И Щ Е

От София Ненова, Ръководител на Верификационен орган
„Джи Ем Ай Верифай “

Относно : Проект за постановление за изменение и допълнение на Наредба за Критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от Биомаса - Наредбата

Верификационен орган „Джи Ем Ай Верифай“ е надлежно акредитиран орган, извършващ верификация на доклади на български предприятия, които попадат в обхвата на Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ), съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2018/2066 на Комисията, относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове и Регламент (ЕС) №2019/1842 за определяне на правила за прилагането на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент , във връзка с което изразяваме следното

С Т А Н О В И Щ Е
на
основание чл. 18а от Закона за нормативните актове – провеждане на обществена консултация

- Разпоредбите относно прилагане на критериите за устойчивост на биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса се съдържат в чл. 38 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията, относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета във връзка с което Биомасата, която се използва при голяма част от операторите, участващи в ЕСТЕ е окачествена като **суровина** и не служи за производство на биогориво, а директно се изгаря в инсталациите и тази суровина не се категоризира като биогориво, което поражда несъответствие по отношение приложимостта на предложения проект на Наредба за операторите от ЕСТЕ.

- Съгласно чл. 44, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници, Министерски съвет с нарочна Наредба се определят условията за реда на набиране и предоставяне на информация от икономическите оператори, включително за мерките, взети за защита на почвите, земите, водите, въздуха и др, за извършване на одит за съответствие на биогоривата. Важно е да отбележим, че **инсталациите** участници в ЕСТЕ не са нито производител, нито ползвател на биогориво; Съгласно Раздел II от предложената Наредба- Икономически оператори, операторите участници в ЕСТЕ не попадат в изброените категории за икономически оператор
- Доказателство, че те не попадат в обхвата на наредбата е и изчерпателното изброяване направено от законодателя в чл. 3 от същата, където в десет отделни точки са изброени лицата по чл. 40, ал. 1 от ЗЕВИ, които са **икономисески оператори** по смисъла на закона и наредбата. Всичко, което норедбата има за цел да регламентира и транспонира от

европейското законодателство в нея касае тази група от лица, ползващи биомаса за нуждите си, а именно икономически оператори.

- за издаване и отнемане на сертификатите за съответствие на суровините, биогоривата и течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса, възобновяемите течни и газообразни транспортни горива от небиологичен произход – след като същите не са производител нито на биогориво, нито на биомаса, не става ясно, съгласно Наредбата, тези сертификати отнасят ли се за инсталациите от ЕСТЕ. Тук също твърдим, че инсталациите, които ние одитирамераме не произвеждат сами биогориво, нито биомаса, съгласно регламента на наредбата. Затова според нас тези сертификати не следва да се търсят от инсталациите, производители на топлинна или електрическа енергия, както и други такива, които я използват. Следователно и ние като верифициращ орган не би следвало да ги изискваме, като документи за съответствие от дружествата, ползващи подобни суровини.

- Липсват определения по отношение на биомаса, икономически оператор, ползвател, производител и др., като точното им позоваване следва да е, съгласно определенията в: Директива (ЕС) 2018/2001 на европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година, Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент, Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията, относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове. Същите следва да бъдат транспонирани в предложената Наредбата

- Съществен проблем е и, че предложената Наредба не дава яснота по отношение на това задължените лица, какви доказателства следва да представят за доказване на критериите за устойчивост за биомаса, използваща се в инсталациите като гориво за производство на топлинна и електроенергия, керамика , целулоза, цимент? Т.е лицата, ползващи различни биомаси за горива, не са Икономически оператори и на тях определено не може да се предоставя финансова подкрепа и действието на наредбата не би следвало да се разпростира върху тях, но това не е така, защото МОСВ и ИАОС твърдят, че с доклада за ЕПГ за 2023г. следва да се следи и най – вече докаже изпълнение на критериите за устойчивост на използваната биомаса, за да бъдат приети за нулеви емисиите от изгарянето й. Важен момент е също, че съгласно чл. 37, ал. 1 на критериите за устойчивост и на критериите за намаление на емисиите на парникови газове следва да отгаварят биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните горива от биомоса, произведени от отпадъци и остатъци от земеделски земи. Отново отворен въпрос, какви следва да са тези доказателства, въз основа на които ние следава да направим нашата проверка и трябва ли ние като верифициращ орган да търсим подобни доказателства, след като инсталациите, които проверяваме не попадат в обхвата на наредбата и не използват описаните биогорива за своите нужди.
- Действащият и към момента чл. 11 от същата предвижда Икономическите оператори /земеделски стопани, събирачи на отпадъци и т.н./ да паддържат система за масов баланс

по чл. 42 ЗЕВИ и да осигуряват проследимост на всяка партида суровини, биогорива и течни горива от биомаса. Освен, че системата за масов баланс по чл. 11 трябва да удостоверява ред обстоятелства с предложеното допълнение, тя трябва и да **„гарантира, че всяка партида се отчита само веднъж при изчисляването на брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници в сектор електрическа енергия**, сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане и сектор транспорт и е налице информация дали за производството за тази партида е била представена подкрепа и ако това е така – вида на схемата за подкрепа“. Абсолютно неясно е как десетките хиляди земеделски стопани в страната ще създадат подобна организация за създаване на горната система. И след като към момента очевидно няма и не работи следва ли ние като верифициращ орган да търсим подобна информация и да изискваме от нашите контрагенти да я изискват.

- В чл. 19 ал. 3 от наредбата отново е поставено изискване, без законодателят да дава рационално решение: „Информацията относно географския произход и вида на използваните и твърдите горива от биомаса на всеки доставчик на гориво се предоставя на **потребителите** чрез уебсайтовете на икономическите оператори и се актуализа ежегодно.“ Ако инсталациите, които ние одитираме са потребители на такива суровини, на такива твърдите горива от биомаса, но за тях никой не поддържа такава информация и подобни сайтове, означава ли, че тази продукция няма устойчив произход?

  Всички тези неясноти правят много трудно приложението на така предложената наредбата. Същата ще доведе до объркване и хаос. Законодателят следва да помисли за улеснения, относно всички тези изисквания, които вменява като отговорност на всички заинтересовни лица по нея. Повечето от тях не разполагат с административен капацитет, който да използват, за да я прилагат на практика. Така пък от друга страна ще се затрудни и работата на всички други лица по веригата, които също са свързани с нейното приложение на практика. Ние като верифициращ орган, също оставаме по-скоро затруднени от нейното разбиране, тълкуване и прилагане на практика. Оставаме с впечатление, че компетентните органи, като МОСВ и ИАОС също нямат конкретен отговор на много от въпросите, които се повдигат с транспонирането на това европейското законодателство по този начин. Ето защо според нас е добре да се помисли, за отлагане на действието й във времето, като по този начин ще се даде възможност на всички заинтересовани страни да се запознаят с нея. Ако всички тези изисквания останат, по този начин икономическите оператори и не само ще имат възможност да ги приложат на практика и внедрят в своята работа.

Във връзка с горното правим и друго предложение:

- Предвид всички неточности и липса на конкретика и относно създалата се неяснота относно суровина и биомаса да се разделят „икономически оператор“ и „оператор, участник в ЕСТЕ“, като Наредбата се допълни и в нея се създаде нарочна **Декларация за произход за участниците в ЕСТЕ,** която да е съгласно критерии на Директива (ЕС) 2018/2001 на европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година.

Приложение……

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА УСТОЙЧИВОСТ НА БИОГОРИВА, ТВЪРДИ БИОГОРИВА ОТ БИОМАСА, СУРОВИНИ И ПРОДУКТИ ОТ БИОМАСА, СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/2001 ЗА НАСЪРЧАВАНЕ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ

……

(трите имена на декларатора)

Законен представител на **”…….”,** ЕИК: ……....., седалище и адрес на управление: област ……..., община …….., гр./с……....., ул……..... .

Декларирам, че продаденото от мен ….……

(вид на биогоривото, твърдото биогориво, суровината или продукта от биомаса) в количество от ……. тона, /куб.м./ бр., закупено от „……” ЕАД **не е произведено и/или получено от**:

1. суровини, произхождащи от терени с голямо значение за биоразнообразието:

- ✓ девствени гори или други горски територии, а именно гори и други горски територии с местни видове, където няма ясно видими признаци на човешка дейност и екологичните процеси не са съществено нарушени;
- ✓ гори с висока степен на биоразнообразие и други залесени земи, които са богати на видове и не са деградирали или са определени от съответния компетентен орган като имащи висока степен на биоразнообразие, освен ако се докаже, че производството на тази суровина не противоречи на тези природозащитни цели;
- ✓ зони, определени:
  - със закон или от съответния компетентен орган с оглед защита на природата; или
  - зони за защита на редки, под заплаха или застрашени от изчезване екосистеми или видове, признати от международни споразумения или включени в списъци, изготвени от междуправителствени организации или Международния съюз за опазване на природата.
- ✓ пасища с висока степен на биоразнообразие с площ над един хектар, които са:

- естествени, и биха останали такива при липсата на човешка намеса и които запазват естественията състав на видовете и екологичните характеристики и процеси; или
- изкуствени, които биха престанали да бъдат такива при липсата на човешка намеса и които са богати на видове и не са деградирали и също така са определени от съответния компетентен орган като имащи висока степен на биоразнообразие, освен ако не се докаже, че добивът на суровини е необходим за запазване на статуса на пасище с висока степен на биоразнообразие.

2. суровини, произхождащи от терени с високи въглеродни запаси със следния статус:
   - мочурища, почви, покрити или наситени с вода постоянно или през значителна част от годината;
   - трайно залесени зони, терени с площ над един хектар, височина на дърветата над пет метра и с покритие от короните над 30 %, или с дървета, които могат да достигнат тези прагове на място;
   - терени с площ над един хектар, височина на дърветата над пет метра и с покритие от короните между 10 и 30 %.

3. суровина, отгледана върху територия, която е била торфище през януари 2008 г., освен ако бъдат представени доказателства, че отглеждането и събирането на тази суровина не е свързано с дренаж на почва, която не е била дренирана преди това.

4. използване на горскостопанска биомаса, получена вследствие на неустойчиво производство:

✓ страната, в която е добита горскостопанската биомаса, има съответни закони на национално или поднационално равнище, приложими в района на добива, както и действащи системи за мониторинг и правоприлагане, които гарантират, че:
   - дейностите по дърводобива са законосъобразни;
   - горите в районите на дърводобива се възобновяват;
   - зоните, определени съгласно международното или националното право или от съответния компетентен орган за целите на опазването на природата, включително във влажните зони и торфищата, са защитени;
   - дърводобивът се извършва по начин, съобразен със запазването на качеството на почвата и биоразнообразието, с цел да се сведат до минимум отрицателните последици; и
   - дърводобивът запазва или подобрява дългосрочния капацитет на гората за дърводобив;

✓ ако съществуват системи за управление на равнището на районите за снабдяване с дървен материал, за да се гарантира, че:
   - дейностите по дърводобива са законосъобразни;
   - горите в районите на дърводобива се възобновяват;
   - зоните, определени съгласно международното или националното право или от съответния компетентен орган за целите на опазването на природата, включително във влажните зони и торфищата, са защитени, освен в случай че се представят доказателства, че добивът на тези суровини не противоречи на целите за опазване на природата;

- дърводобивът се извършва по начин, съобразен със запазването на качеството на почвата и биоразнообразието с цел намаляване на вредното въздействие;
- дърводобивът запазва или подобрява дългосрочния капацитет на гората за дърводобив.

За изпълнението на горепосочените критерии разполагам със следните документи:

Превозен билет №……;

Разрешение за…….....;

Заповед……..;

Друго……..;

Известна ми е наказателната отговорност, по чл.313 от Наказателния кодекс за деклариране на неверни данни.

Забележка: Декларацията се представя при всяка доставка.

Дата: ……. г. …….....

/име и фамилия на декларатора, подпис и печат/